

Іваненко Дмитро Дмитрович

доцент кафедри господарсько-правових дисциплін та економічної безпеки факультету №4 Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ДО ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ КООРДИНАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ З НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

Наглядова рада Координаційного центру з надання правової допомоги (далі – Наглядова рада) утворюється Міністерством юстиції України (далі – Мін'юст) для забезпечення ефективної реалізації державної політики надання безоплатної правової допомоги (далі – системи БПД), незалежності та прозорості управління системою надання БПД відповідно до Положення про Наглядову раду Координаційного центру з надання правової допомоги від 14.08.2019 № 2551/5 [1].

До основних завдань Наглядової ради належать питання щодо: 1) здійснення нагляду за діяльністю системи БПД; 2) сприяння діяльності Координаційного центру та його територіальних відділень щодо реалізації перспективних завдань, забезпечення незалежності управління системою БПД, підвищення довіри громадськості до системи БПД [1].

Згідно чинного законодавства, Наглядова рада здійснює наступні функції: щорічно оцінює діяльність директора Координаційного центру за критеріями задовільною/незадовільною; ідентифікує, оцінює, мінімізує ризики діяльності системи БПД; надає директору Координаційного центру пропозиції щодо пріоритетних напрямів розвитку системи БПД, реалізації державної політики надання БПД, необхідності розроблення проектів нормативно-правових актів надання БПД, міжнародного співробітництва, удосконалення діяльності та структури Координаційного центру та його територіальних відділень; консультативна допомога директору Координаційного центру щодо стратегічних питань діяльності; пропозиції фінансування системи БПД, залучення додаткових джерел фінансування щодо

забезпечення функціонування системи БПД; схвалює річні плани діяльності та звіти Координаційного центру; готує рекомендації щодо зайняття вакантної посади директора Координаційного центру; затверджує регламент та методику аналізу діяльності Наглядової ради; оцінює ефективність діяльності Наглядової ради згідно критеріїв регламенту; сприяє прозорості діяльності системи БПД та поширення інформації про діяльність тощо [1].

Наглядова рада складається з дев'яти осіб які затверджується Мін'юстом. Кількість членів Наглядової ради за спеціальною компетенцією визначається конкурсною комісією під час проведення конкурсу з урахуванням збалансованого представництва осіб за різними спеціальними компетенціями. Положення про Наглядову раду Координаційного центру з надання правової допомоги від 14.08.2019 № 2551/5 передбачає ряд вимог щодо членів Наглядової ради – репутація, досвід роботи, освіта, компетенції [1]. Порядок проведення конкурсу затверджується Мін'юстом. Склад конкурсної комісії формується з восьми осіб: чотири представники Мін'юсту або рекомендовані Мін'юстом, чотири представники від міжнародних партнерів які тривалий час співпрацюють з Координаційним центром [2].

До складу Наглядової ради входять голова Наглядової ради, заступник голови Наглядової ради, члени та секретар Наглядової ради які виконують обов'язки на громадських засадах. Голова Наглядової ради, заступник голови Наглядової ради та секретар Наглядової ради обираються з числа членів Наглядової ради шляхом таємного голосування. Членами Наглядової ради не можуть бути працівники органів державної влади, Координаційного центру та його територіальних відділень [1].

Строк повноважень членів Наглядової ради не може перевищувати п'яти років із урахуванням процедури оновлення. Третина складу Наглядової ради оновлюється один раз на 2 роки. Під час визначення складу Наглядової ради, яка підлягає оновленню, враховуються результати оцінювання її членів відповідно до критеріїв, визначених регламентом. Одна й та сама особа не може бути членом Наглядової ради більше двох строків підряд [1].

Наглядова рада працює у формі засідань. Рішення приймається не менше 2/3 членів ради. Визнання роботи директора Координаційного центру здійснюється за критеріями задовільною/незадовільною та подається на розгляд Міністру юстиції. Організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Наглядової ради здійснюється Координаційним центром [1].

Члени Наглядової ради мають право ініціювати розгляд питань на чергових та позачергових засіданнях Наглядової ради шляхом внесення їх до порядку денного; подавати пропозиції до проектів рішень Наглядової ради; надавати керівництву Наглядової ради рекомендації з питань віднесених до її компетенції [1].

Директор Координаційного центру: приймає участь у засіданнях Наглядової ради з правом дорадчого голосу; вносить пропозиції до порядку денного, подає пропозиції та матеріали; при потребі скликає позачергові засідання Наглядової ради щодо стратегічних питань діяльності; звітує перед Наглядовою радою про функціонування системи БПД [2].

Відповідно до чинного законодавства Наглядова рада приймає участь у конкурсному відборі директора Координаційного центру згідно Порядку проведення конкурсу на зайняття посади директора Координаційного центру з надання правової допомоги від 10.05.2017 № 1515/5 [3]. Міністр юстиції призначає директора Координаційного центру за рекомендаціями Наглядової ради щодо кандидатів які отримали три найвищі конкурсні бали за результатами конкурсу. Такі рекомендації повинні містити обґрунтування доцільності призначення на посаду [2].

Конкурсний відбір членів Наглядової проведено згідно наказу Мін'юсту від 24 грудня 2019 року № 4192/5 [4]. Склад Наглядової ради затверджено наказом Мін'юсту від 17 березня 2020 року № 662/7 [5]. Нормативно врегульовані завдання та функції Наглядової ради залишились «на папері»: Наглядова рада не була залучена до конкурсного відбору директора Координаційного центру, робота Наглядової ради була фактично заблокована.

Після вимог представників адвокатури про відновлення роботи Наглядової ради 2/3 складу ради подали заяви про припинення свого членства [6].

Таким чином, існує потреба детального врегулювання правовідносин на рівні Мін'юст – Координаційний центр – Наглядова рада. Необхідно акцентувати увагу на питанні незалежності функціонування Координаційного центру та його директора від Мін'юсту. Окремо необхідно забезпечити фактичну діяльність Наглядової ради в системі відносин Мін'юст – Координаційний центр – Наглядова рада з метою попередження негативного впливу на сферу надання безоплатної вторинної правової допомоги, забезпечити належний рівень інституційної незалежності системи БПД.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Положення про Наглядову раду Координаційного центру з надання правової допомоги: Наказ Міністерства юстиції України; Положення від 14.08.2019 № 2551/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0932-19#Text> (дата звернення: 10.06.2023).

2. Про утворення Координаційного центру з надання правової допомоги та ліквідацію Центру правової реформи і законопроектних робіт при Міністерстві юстиції: Постанова Кабінету Міністрів України; Положення, Перелік від 06.06.2012 № 504. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504-2012-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.06.2023).

3. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посади директора Координаційного центру з надання правової допомоги: Наказ Міністерства юстиції України; Порядок від 10.05.2017 № 1515/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0589-17#n13> (дата звернення: 10.06.2023).

4. Оголошено конкурс щодо обрання 9 членів Наглядової ради Координаційного центру з надання правової допомоги / Міністерство юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/ogolosheno-konkurs-schodo-obrannya-9-chleniv-naglyadovoi-radi-koordinatsiyного-tsentru-z-nadannya-pravovoi-dopomogi> (дата звернення: 10.06.2023).

5. Затверджено склад Наглядової ради Координаційного центру з надання правової допомоги / Координаційний центр з надання правової допомоги. URL: <https://legalaid.gov.ua/novyny/zatverdzheno-sklad-naglyadovoyi-rady-koordynatsijnogo-tsentru-z-nadannya-pravovoyi-dopomogy/> (дата звернення: 10.06.2023).

6. Заблоковано діяльність Наглядової ради Координаційного центру БПД, як органу, який мав, крім іншого, забезпечувати незалежність: адвокат Красник / Інформаційне агенство ADVOKAT POST. URL: <https://advokatpost.com/zablokovano-diialnist-nahliadovoi-rady-koordynatsijnoho-tsentru-bpd-iak-orhanu-iakyj-mav-krim-inshoho-zabezpechuvaty-nezalezhnist-advokat-krasnyk/> (дата звернення: 10.06.2023).